

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an.
Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foala Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebite foile nu se dau.
Pentru străinătate: Iugoslavia Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă foli la Orăștie.

Redacție în Orăștie (Trans.) | Foale pentru popor | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare lei | Administrația în Orăștie Trans.)

Glas sănătos din Basarabia.

Când vedem câte se fac pe dos în țara noastră, din greșala celor ce o conduc, — ar trebui să des-nădăjdum în fiecare zi odată... Cetiți mai jos, cum a fost primit „Impăratul Jidovilor”: Sokolow, cu paradă și conduct de Poliție, chiar cum e primit Regele Țării la 10 Mai, — și la alt loc vedeți icoana biciului de foc cu care sunt urmăriți și plezniți, peste față, peste ochi, cei mai buni filii ai neamului, studențimea universitară, — numai pentru că nu-și poate ține gura și ridică cuvânt potrivnic față de ajutorul ce se dă acestor dușmani ai neamului nostru, a ni se urca în cap, în țara noastră!

Dar — tot așa ni-se aprindea sângele la vederea nedreptăților o-braznice ce ni-se făceau înainte de război, de celalalt dușman ai noștri: de Unguri în Ardeal și Bănat, de Nemți în Bucovina și de Ruși în Basarabia, și — n'am des-nădăjdut! Am propovădit credința neclintită, că acestea-s răutăți trecătoare, dar dreptatea luptei noastre fiind sfântă și împede ca lumina soarelui, viitorul ne va răzbuna și vom scăpa de ticăloasele umiliri ale zilelor aceluia.

Și — așa a fost!

Aceeași credință tare o avem astăzi, că greșeliile ce se fac sunt prostii omenești trecătoare, — și ca mâne va aduce Dumnezeu, care să ne răzbune de rușimile și nedreptățile ce le suferim dela conducătorii zilelor de azi, — eari nu stau la înălțimea chemării și a datorințelor ce ar avea față de neamul nostru. Ei prigonesc în chip tiranic pe cei buni, și leagăna pe brațe — șerpii ce stau să copere sub valul de venin al lor țara și neamul.

Ci-nădejdea noastră tot de acolo vine, de unde și în trecut: dela satel, — a căror suflet nu poate fi așa de ușor întors pe dos, ca a orașelor.

Vorbind de sate, mai multă teamă aveam de satele fraților noștri Moldoveni din Basarabia, pe cari le știam conduse de preoți cam plecați spre Rusia. Ce plăcută desmintire a acestei temeri a noas-

tre aflăm în următoarea scrisoare, ce am primit-o zilele astea dela părintele Vladimir Popovici din comuna Lalovo, în județul Orhei, dinlatura cea mai depărtată, spre Nistru, a țării. D-Sa, după ce a citit de 2 ani foile noastre, și ne-a cerut să-i trimitem toți numerii ce-i lipseau din acești ani, că vrea să lege laolaltă aceste foli, ca pe o carte bună de citit și peste ani de zile, — ne scrie:

...„Foile D-voastre le cetesc cu mare atragere, mai ales în ce privește *mișcarea iubitorilor nostri studenți*.

„Cu sufletul meu sunt atras cu totul în partea studenților, cari, ca niște eroi din poeme (din cântece bătrânești) se luptă ca avangardă (patru la înainte mergătoare la grosul trupelor) pentru mântuirea neamului nostru românesc și a credinței strămoșești!

„N'am putut ceti versurile cari îți dau fiori, despre prigonirea iubitorilor nostri studenți (e vorbă de versurile din „Foala Interesantă” de Crăciun) și ale lor suferințe cu atâta hotărâre, în temnița grea, — fără să nu lăcrămez.

„Dar credem că toate aceste lucruri sunt ca o *bună chezeșie pentru izbânda luptătorilor nostri în scopul lor înalt!*

„Foarte și foarte mi-a plăcut și mult m'a mișcat poezia lui Solomon Domăneanț: „Dorul meu” (vezi-o în Nr. 1 al „Libertății”, cea de Crăciun). E foarte bogată în simțire, având atâta dragoste nemărginită către mișcarea națională a studențimei, și fiind ca o poemă eroică din adânci vremuri ale istoriei poporului...

„Să trimită Dumnezeu ajutorul său cel de sus pentru întărirea sufletelor studenților și a tuturor luptătorilor pentru neamul și credința noastră!”

Pr. Vladimir Popovici,
cel ce mult subește studențimea noastră luptătoare.

Când așa vorbește preotul, ne putem închipui cum își îndrumă el și poporul de sub păstoria sa. Și avem deplină credință, că pă-

rintele Vladimir dela Lalovo, nu e singurul preot moldovean care așa simte și așa grăește, — ci sute de alții simt și grăesc la fel. Și atunci — nădejdea noastră bună trebuie să fie și despre Basarabia, deși e încă acolo mult de lucrat până a avea stările dorite de sufletele românești.

Dar — uite, avem atâta temelul a crede, că... se deschid tot mai mulți ochi ca să vadă lumina cea adevărată, se aprind tot mai multe inimi către ea, — cu toate că gazetele „mari” se silesc grozav să omoare mișcarea prin... tăcerea lor asupra ei.

Și — nu vor izbuti!

Studenții nostri, ca luptători naționali, pot fi mângălați, — suferințele lor n'au fost și nu sunt în zadar!

Parlamentul

s'a deschis de nou în săptămâna de față. Partidele de opoziție se pregătesc să ducă luptă mare, căci Guvernul aduce în desbatere două legi de mare însemnătate: legea Administrativă (pentru slujbele de tot felul din țară) și legea de alegeri. Aci se pot strecura măsurile viclene pentru apăsături la alegeri. De aceea opoziția va fi trează la ori-ce cuvânt și paragraf al legii.

Partidul averescan, care n'a luat până acum parte la desbatere, — intră și el în adunări, tocmai în vederea legilor atât de însemnate ce se aduc înainte.

Acolo unde

nu se vând bilete la Jdanii.

— Scrisoare din Moldova. —

Ne vine următoarea frumoasă știre:

În orașul Târgu Ocna este un Comitet Școlar al Școlii de Meserii, al cărui președinte e dl V. Gavrilescu. Acest comitet a organizat în ziua de Crăciun o sârbare, sub patronajul Doamnei Henrietta Gavrilescu și a dlui V. Gavrilescu, în sala „Oituz” din acel oraș.

Deși la astfel de petreceri vin bucuros și Jdanii, mai ales tinereții, ca să și petreacă, — la numita petrecere comitetul a hotărât, că nu va vinde bilete nici unui jidan! Petrecerea s'a făcut curat românească, neînținută de amestecul acestor nepoștiți. Și Românii s'au bucurat de această știnută a Comitetului și au umplut, până a nu l mai încăpea, marea sală.

Petrecerea a fost premeară de

conferențe și producțiuni: D-na H. Gavrilescu a vorbit despre însemnătatea Școlii de Meserii, din punct de vedere economic-național, arătând starea nenorocită a țării noastre azi, cotropită de streini, și mijloacele de îndreptare a acestor stări!

S'au jucat apoi reviste bune de d. Petru Petrea și alții. A urmat petrecere cu joc (bai) și o tombolă cu lucruri încrate de Școala de Meserii. Totul a reușit în chip desăvârșit, — mulțumită stăruințelor puse de dnele Gavrilescu, Constantinescu, Cuparencu, Voiculescu, d-ra Vasiliu și a dlilor Gavrilescu, avocat Constantinescu, și a Maistrilor dela Școala de Meserii.

S'au făcut ovații (arătări de bună prețuire) dnei Henrietta Gavrilescu, care susține din răpuzeri mișcarea națională în județul Bacău, — atât de coplesit de streini. Românii de aci s'au dovedit și de data asta a fi la înălțime. Vestitor.

† Ignatie I. Papp,

Episcopul Aradului.

A încetat din viață în 21 Ianuarie 1925. în al 77-lea an de viață și fiind Episcop de 21 de ani. Răposatul era om muncitor și cruțător, și în vremea păstoririi, stăruiind mult, a ajuns să-și repare temelnic de 2 ori Biserica Catedrală, odată la începutul arhieriei, a doua oară, mai temelnic și mai frumos, acum sub stăpânirea României, cu bun ajutor dela guvern. — Când a ajuns Episcop, a cinstit catedrala cu un clopot mare și frumos, — pe care în zilele războiului l-au luat ungarii, ca și altor biserici, pentru a face tunuri împotriva României din el. — A sfințit în cei 21 de ani de păstorie, 37 biserici nou zidite și 27 reparate temelnic, — și peste 200 școli, cum și frumosul Internat de fete din Arad. A înființat Tipografia și Librăria Diecezană, cari înfloresc. A înființat un Fond preoțesc, care e cel mai mare între fondurile de acest fel în Ardeal. Pentru Orfelinatul din Beluș a dăruit un fond, care azi e peste 1 milion și jumătate Lei. — Și alte fonduri a lăsat după sine, căci era om cruțător și dornic de a face bine. — Așa fiind împrejurările, Ignatie Papp a avut norocul deosebit de a sfinți întru Arhieriei pe Metropolitul Bălan dela Sibiu și pe 4 episcopi (Cio-rogaria, Ivan, Triteanu, Teculescu).

La moarte a mai lăsat un milion ca Fond din care să se trimită

tineri bunl de pe cariera bisericască, să se desăvârșească la școli înalte în străinătate.

— Sub stăpânirea ungurească făcea el tot ce putea pentru bisericile și școlile sale, — dar față de volnicul guvern din Pesta, nu prea avea putere de împotrîvire. Așa, de pildă, l-se iartă, căci a făcut-o de silă, dar nu se uită, că s'a dus în Arad la desvâlirea monumentului lui Kossuth și în zilele războiului a cetit un blestem asupra „dușmanilor” țării (a țării de atunci). Dădea adecă și lui satana tămăle. Totuși când „dușmanii” blăstămați de el, (între cari așadar erau și Românii), au venit biruitori pe aici, — s'a bucurat ca un copil și a plâns de bucurie și s'a rugat lui Dumnezeu ca aci în veci să-l fie... Dumnezeu să-l odihnească cu cei bunl ai săi.

A dorit să fie înmormântat în satul nașterii sale, Pociovești, în Bihor, unde a și fost dus și așezat pentru odihna de veci.

Din viața partidelor.

Chemarea dlui Iuliu Maniu.

Se apropie împlinirea alor 4 ani decând partidul liberal e la conducerea țării. După Constituție (Legea de temelie a țării), adunările legiuitoare (a deputaților și senatorilor) se aleg pe 4 ani. După 4 ani, guvernul dat de adunările cutari, trebuie să întrebze de nou țara, dacă îi place cum l-a condus treburile, ori ba? Întrebarea se face prin alegeri noi de deputați și senatori. Dacă țării l-a plăcut cum a fost condusă, va alege deputați tot de-al acelui guvern, și atunci el rămâne să conducă mai departe, pentru alți 4 ani. Dacă nu-i place, alege deputați de alt partid, cari vor pune în fruntea țării alt guvern.

Toate guvernele fac și greșeli. Când partidele potrivnice guvernului (opozția) sunt tari, și s'a dat pe față o greșală mare a guvernului, ori un păcat, o crimă a lui (cum fu de pildă istoria cu pașapoartele date sub guvernul de acum), — atunci opoziția prinde guvernul de ceafă și-l alungă de pe scaun și înainte de-a l-se fi împlinit sorocul cel de 4 ani. Dar când partidele de opoziție sunt slabe, ele nu pot trânti guvernul nici atunci, când ar avea puternice cuvinte de a-l trânti.

Guvernul liberal a făcut și el greșeli destule, uneori păcate strigătoare la cer, — dar nu l'a cîntit nimenea de pe locul său, și iaca se împlinesc cei 4 ani dați de Constituție.

Acum partidele de opoziție au teama, că, slabe, sfâșiate între ele, cum sunt, ba și în sinul lor având sfâșieri, — o să vie plinirea vremii ea să se facă noi alegeri, și, dacă acea vreme le o afa tot așa fărîmițate cum sunt azi și nici două unite la oalta, — se poate întâmpla, ca să rămână tot liberalii să facă și alegerile cele nouă, — ceea ce ar fi o adevărată pacoste pe țară.

De aceea, dl Iuliu Maniu, președintele Partidului Național, a simțit în sine trebuința, de a face o mare chemare către toate partidele de opoziție, — ca să facă o nouă sfortare, doară doară gălesc calea unei înțelegeri și a unei uniri (împreunări), cu scopul de a se putea întâșișa M. S. Regelul ca o

putere de seamă, căreia să l-se poată încredința ocărnuirea țării, când sorocul liberalilor va fi sfârșit.

Di Maniu arată în chemarea sa, că guvernul liberal, conducând foarte volnic treburile țării, a întocmit legi și a dres lucrul cu marile întreprinderi economice și industriale, așa, că a pus pe toate stăpânirea partidului liberal, — încât acest partid ajunge a fi singur atotputernic în toate, — lucru ce nu se poate suferi, căci ar însăma o robie politică și economică în mâna liberalilor.

De aceea dsa cheamă toate partidele naționale și democratice, să se unească macar acum în cîsul al 11-lea, într'un nou partid, pentru a îndruma politica pe căile dorite de adevărata democrație, și de dnhul legilor și a libertăților adevărate.

Îndesebi se pare că dl Maniu ar dori o unire cu partidul țărănesc (după ce s'o fi curățit de oamenii cari l-au stricat bunul numel.), căci vorbește în Chemarea d sale și de numele noului Partid, care s'ar forma din contopirea mai multora din cele de azi, — arătând că acela s'ar putea numi „Național-Țărănesc” sau numai „Național”, după cum s'ar înțelege.

Nu se poate încă prevedea la ce sfârșit va duce chemarea dlui Maniu.

Intâitul rîspuns.

Arg-to anu — bine!

Cel dintâi care a dat rîspuns la chemarea dlui Maniu, a fost dl Argetolanu, fost ministru în guvernul Averescu, acum trecut în partidul dlui Iorga. Dînsul a rîspuns, în numele său și al dlui Iorga (care e în Franța), că primește să fuzioneze (să se contopească) cu Partidul Național.

Lucrul trebuie înțeles așa: Partidele de împotrîvire au teamă că după Liberali, poate veni iar Generalul Averescu la guvern, cu dl Goga și alții. Di Argetolanu, supărat pe Averescu, s'ar uni cu ori cine, numai să aibă nădejde a împedeca pe Averescu și a ajunge iar el ministru.

— Poate se vor alătura și cei rupți din Partidul țărănesc bolșevic, — și alții cari în ale lor partide nu se mai simt fericiți, — și așa s'ar putea întâmpla ca noul partid să lasă bine.

Partidul țărănesc

trece prin zgudulri grele. Dîndu-se tot mai pe față aplecările lui Stere și Lupu spre bolșevicii Rusiei, iar bietul Mihalache ne-avînd putere a le pune piciorul în prag, ci lăsându-se trît de cei doi oameni răi, pe păcătosul povîrniș, — s'au ridicat alții mulți în partid, Români cu inimă nestrîcată de bolșevizm, — și cer ei sama „capilor” numiți, dași în coate cu bolșevicii. Și fiindcă aceia nu se pot nici desvinovăși față de partid, dar nu se pot nici desface de bolșevicii dela Moscova, cari îl ajută cu bani (de-și pot ținea o foale, „Aurora”, și pot trăi boereste fără muncă!), — de aceea 17 organizații (cercuri) de ale partidului țărănesc, au vestit, că ele se rup de conducerea veche ce are în cap pe Stere și Lupu, și codiță după el pe Mihalache.

Se pare că această rupere va aduce curățire în Partidul țărănesc. Cel cu credință către țară și neam, se osebesc de cel cu ochii peste hotare și gata a da mâna și cu Hantătar, numai să poată trăi fără muncă. Poate că cei rupți dela

Stere și soții, să se alătore la alte partide bune românești.

Partidul Național

sufere azi și el de o boală din lăuntru. Mai mulți membri de frunte al lui, au început a băga tot mai tare de vină conducerea Partidului, că prea face greșeli multe la zile însemnate (cum a fost că n'a luat parte la Incoronare. la sărbătorile pentru Iancu, la Gheorghe Lazăr, și altele), greșeli cari îl fac puțin iubit la Curtea Regală și în cercurile mai înalte dela București. Li mai bagă de vină și că prea ar fi condus numai după placul membrilor uniți din partid, spre jignirea celor ortodocși, — adeca se vără și urâta zizanie confesională în partid.

Din pricina acestor frămîntări și încordări în sinul partidului, un vicepreședinte, V. Goldiș, a abzis (s'a retras) dela postul său de vicepreședinte; secretarul general Sever Dan a abzis și el dela locul său și se împoacă prin fol cu potrivnicul...

E o vădită sfâșiere în sinul partidului, — pe care oamenii cei vreau binele, o copăr cât pot și n'o lasă să se deslănțue în fața obștei mari.

Dar chiar năbușindu-se aprinderea neînțelegerii, — inimile rămîn înstrălate, reci, unele față de altele, — avîntul partidului e scăzut mult. Lucru ce n'ar fi fost de dorit. Dar se vede că nu s'a mai putut ținea sub obroc.

Jupun Sokolow

„Împăratul Jidovilor”, face inspecția armiiilor sale din felurile state ale globului.

— Pe Apponyi l-am primit așa? —

Jidanii au o mare organizație (însofire) a cărei scop e: reînvierea vechii împărății jidovești, în Palestina. Azi Palestina e locuită de pașnicul popor arab; 80 la sută din locuitorii acelu pământ sunt Arabi. Pe aceștia îi așteaptă zile grele. „Marile State” europene, ca și din America și Azia, au hotărît (la pacea de pe urma acestui războiu) să ajute pe Evrei a-și reface acolo țara lui Izrael, a lor. Tovărășia care lucrează la adunarea de bani și la trimiterea de Jidani peste Arabi în Palestina, are ramuri în toate țările, și ea are un Președinte, cap peste toate. Acesta e ascuitat de Jidanii, ca un izbăvitor, ca un „Împărat” al lor. Acesta e Jupun Sokolow.

După ce a vizitat mai multe țări din Europa, — jupănu l a învrednicit și țara noastră de o „vizită”, care e un fel de inspecție a sa, asupra confracțiilor săi întru perclunie.

Și e de mirat cum oamenii puși la locuri ca rîspundere, își uită de sine și fac lucruri de adreptul umilitoare pentru ei și țara lor. La București guvernul a primit pe Sokolow ca pe un principe oarecare, ca pe un Rege al unei țări pretine ce-l vine ca gazdă... Ministrul de externe Duca a dat chiar un prînz în cinstea lui Sokolow, apoi l'au dus de l'au înfățișat și M. S. Regelui, ca și dela Rege să audă o vorbă de mîngăere, de încredere, pentru neamul său, cel atât de „credincios” țării și Regelui...

Apoi l'au dat drumul să și vadă neamurile prin țară. Și Jupănu l s'a dus unde știa că află frați mai mulți: la nenorocitul Chișinău al Basarabiei, la Czernowitz-ul Bucovinei, la

Grosswardein-ul Bihorului, apoi Klausenburg (Cluj) și Timișoara și iaca cum a umbat:

La Chișinău a fost primul mai acana ca ori ce ministru al țării, mai alt fel de cum ar fi putut vedea...

La gară s'a format convolul (zi „regal”): în frunte cu Prefectul de poliție, care mergea în trăsură stîncu cu fața întors spre „înaltul oaspe” ca și cum stă Prefectul Capitalei București la 10 Maiu privind spre Regele... Pe drum, plin-plin de zec de mii de Jidani, școli, societăți, toți cu sterguri Jidovești în frunte. Să jori că era în Palestina... la până a ajuns la Chișinău, prin toate gările Basarabiei, erau mii și mii de Evrei veniți din tot pîntul, cu copii cu tot, să vadă pe izbăvitorul lor, pe Mesia lor... — încât Sokolow a spus gazetarilor pe cari l-au văzut: Nicăiri atîta mulțime (și putere) jidovească, n'am mai văzut!

Nol o știm asta și chiar de aceea ne îngrijorăm și suntem atîtuiri de cel ce dau semnalul de alarmă, asupra primejdiei!

Căci trebuie să fie cineva orb de tot (ca deregătorile din Chișinău cari l-au făcut umilitoarea primire), — ca să nu vadă, că acest neam viciean și dușman, prea își ridică nasul la purtare față de noi în casa noastră.

Ce s Jidanii? O minoritate (e nație mai mică) în țara noastră. Și el nu s mai mulți, ca, de pildă Ungurii, nici nu au orașe mai multe și mai tari ca Ungurii.

Totuși, dacă ar veni Apponyi al Ungurilor, la care Ungurii nostri sînt așa ca Jidanii la Sokolow, — l-ar face deregătorile țării primirea pe care l-o făcură lui Sokolow? I ar da Ministrul de Externe prînz de gală? L'ar duce de subțori la Regele? I ar merge Prefectul poliției întors cu fața spre el prin Cluj, prin Orade?

Sigur că nu! Și de ce nu? Că Ungurii ni s mai dușmanii și mai primejdioși ca Jidanii? S'o spuneți asta copiilor! Poate dinpotrivă!

Sau ar primi pe un trimis al Germanilor la Sibiu, Brașov, Timișoara?, sau pe unul al Bulgarilor în Dobrogea?

Iar dacă nu, — atunci de ce acesată plecăclune naintea celor ce ne sunt mai primejdioși decît Ungurii, decît Germanii, ori Bulgarii?

Și acum întoarceți foaia, treceți la alt articol, și vedeți cum aceeași poliție, aceeași putere de stat, primește pe tinerii unversitari români, cari simțind cu sufletul lor viu, acesate primejdii, se ridică contra lor. Și vedeți cu ce biciu de foc știa sări asupra lor, acei cari înaintea lui Sokolow se pleacă la pământ!

Uf! Ce uitare de sine!

Pentru „Casa Studentilor”.

Am mai primit sumele de mai jos, menite tot studenților închiși la Galata, — dar cari sume trec acum la Fondul pentru zidirea Casei Studentilor:

Din Igrîș (J. Timiș Toront) ne-a trimis vrednicul comerciant român Ioan R. Stoicănescu 204 Lei, primii dela:

Ioan R. Stoicănescu 50 Lei; — Mihail Bistriean, țaur, 40 Lei; — Savu Ionescu 20 Lei; — Vasile Dăian, țaur, 15 Lei; — Arcadie Miloș, P. Muntean, Ioan Micșu, Ghendă Cionca, comerc., Filip Paia, pantofar, I. Stoicănescu, câte 10 Lei; — Vich. Niculescu, D. Vernica, Arcad. Roșu, câte 5 Lei; — Ant. Varga, elev cl. III, Saveta Crista, elevă cl. III, câte 2 Lei.

„Societatea Tinerilor Intellectuali” din Călărași (j. Călărași) a trimis 200 Lei pentru Casa Studenților din Iași, — sumă primită de la mai mulți membri ai săi.

Din Chituzbaia (p. Baia-Sprie, j. Săltar) ne-a trimis fratele Ioan Cherecheș lui Ariton 250 Lei, primiți de la:

Trif Todor I. Todor 50 Lei; — I. Cherecheș I. Ariton, Văd. I. Trif Todor, Irimie Căno, Vas. Breban I. Gh. lui Ștef., Irimie Breban, primar, câte 20 Lei; — Ștefan Cherecheșiu, I. Breban I. Avr., I. Talpoș, Pav. Roman I. Gh., Grig. Breban I. Gavr., Gavr. Cherecheșiu, I. Codrea, Mitru Avram I. Oaș, D. Trif, câte 10 Lei; — Vas. Breban a fătului, Tod. Pop, Gh. Breban a Vill, câte 5 Lei.

Ștefan Popa din Jdloara, trimis 20 Lei; Iacob Cuzma din Doman (p. Reșița) 10 Lei; Simion Patuș, brigadier silvic în Ilva-mare 10 Lei; Teodor Neamț, Siclău, 5 Lei.

De tot azi: Lei 699.—

Din trecut: Lei 37.943.—

De tot la Libert. Lei 38.642.—

Cu biciul de foc

după studenții naționaliști.

Avem mari temeri că la Iași se vor întâmpla lucruri triste.

Știrile ce se dau de la Iași, sunt tot mai îngrijitoare.

Conducerea Universității, răzimată pe balonetele puterii zilei, — merge din volnicie în volnicie.

1. A dat afară pe vre-o 60 de studenți și studente, numai fiindcă fac parte din „Asociația Studenților Creștini”. Ce vină o fi a forma o însoțire de credincioși creștinii creștini?

2. Localul (casa) în care această însoțire își avea cancelaria, a fost închis și e păzit de poliție, să nu mai poată intra nimenea acolo, ca într-o casă ciumată;

3. A oprit ființa mai departe a acestei Asociații Creștine (chiar cum Turcii deslanțează în Turcia astfel de așezăminte creștine!)

4. A dat poruncă studenților dați afară din Universitate, să plece din oraș, pe la vetrele lor. — Nici dreptul de a mai locui în acel oraș nu li-l mai dă! Poate locul ori-ce mișel de Evreu venetic, care țânțală și fură lumea. — studenții creștini: nul!

Aceste porunci de satrap și venind ca de la judecătorie de jidani, au avut urmări foarte dureroase.

Studenții au înaintat Rectorului Universității o cerere, rugând pe profesori, ca părinți sufletești ai lor, să vie lângă ei, nu în contra lor, și să-i ajute în lupta lor dreaptă, nu să-i înfrângă;

să nu dea voie studenților evrei a mai tăia (de învătătură) pe cavare (trupuri moarte) de creștini;

să nu pună în aplicare Noul Regulament universitar, care e o cămașă de fer pe sufletul studențimei;

să respingă Imprumutul Universitar ce vrea să ni-l dea Liga Națunilor deosebit pentru Universități, căci pe urma aceluia, acei streini își vor cere drept a se amesteca în treburile Universităților noastre, (ce vedere împede și plină de mândrie patriotică).

Cererea a fost înscălită de studenții I. Sava, Președintele Asociației Stud. creștini, și C. Urziceanu, secretar.

Rectorul nu i-a dat nici o luare aminte, nu a cercat un cuvânt bun

cu studenții îndârjiți, nu le-a dat nici un răspuns.

Atunci același studenți, și al 3-lea C. Capră, vicepreședinte al Asociației, în numele tuturor, au înaintat o nouă cerere Rectorului, spunându-i să facă bine să plece din scaunul de rector, căci el nu mai pot suferi umilirile la care îi supune! E cel din urmă al lor cuvânt!

Studenții la temniță!

Pentru asta a trimis poliția să-i aresteze pe cei 3 studenți i-a arestat și azi se află aruncați în temnița de la Galata, — zăcând acum ei, floarea studențimei creștine, pe cimentul și pe rogojnice, pe care au zăcut frații lor Gârneață, Moța, Mironovici și Popescu...

Ne îngrozim de gândul, că această tinerime bună, atât de umilită și rănită până la sânge în mândria ei, — își va pierde răbdarea, și numai D-zeu poate prevedea ce va fi.

Profesorilor de la Iași, și domnilor din guvern, — când vă va da D-zeu minte?

Așa se iecuesc dureri sufletești mari, ca cele ce tulbură tinerețea noastră bună de azi?

Petrecere românească

oprită în Banat.

— Veinicia unui notar maghiar. —

— Ca sub Unguri. —

Ni se trimite următoarea scrisoare, — trista oglindă a zilelor ce trăim:

În vacanța Crăciunului, studenții de la Universitatea din Cluj: Petre Budesbu și Sabin Bololoiu, aveau să aranjeze o serbare populară în comuna fruntașă Dalboșeț (j. C-Severin), având și sprijinul câtorva elevi de Liceu. Venitul curat era să fie dat studenților închiși la Galata și mamei rămasă fără sprijin a lui Ilie Gârneață.

Serbara a fost învoită de Primpretorul plasei Bozovici.

Toate au fost aranjate cât se poate mai bine, și cu un program ales și felurit.

Dar iată că în seara de 31 Decembrie (Silvestru) când avea să aibe loc sărbarea, vestită și prin comunele vecine, au tăbărit jandarmii din comună în sala în care începuse să se adune lumea, având ordin de la același Primpretor, să să oprească ținerea acestei sărbări!

La ordin era alăturat un denunț (o pră) al subsecretarului Nicolae Biholu, în care se spunea, că studenții Budesbu și Bololoiu sunt „agitatori antisemiti” (asumători împotriva Jidanilor) și că ei ar îndemna poporul la tulburări.

Sărbarea a fost oprită, iar cei doi studenți au trebuit să părăsească îndată comuna, în caz contrar erau amenințați să fie escortați (duși sub baloneta) din post în post până la Cluj!

Di Biholu era dară deplin biruitor. A dat o nouă dovadă de puterea neșarmurită cu care știe să se poarte și cu bleții țaranilor...

Nu urmăim mai departe a ne spune simțăminte; nu vrednicește atâta osteneală să vorbim mult de el.

Nol nadajduim că va mai întoarce D-zeu roata și că vor ajunge într-o zi acești pui de renegați și

mai sub roată, nu tot pe ea, ca pe vremea lui Tisza Pișta, tatăl lor sufilesc.

vră.

Redacția nu are multe de adăos la această știre, — doar că... ne bucurăm că mai dă D-zeu și unelte de aceste stricate, în mâinile jidovișilor, printre noi. Că de lăsa să decurgă petrecerea în pace, ca mâine era aproape uitată, — dar așa noi toți și tot poporul, punem la răvaș pe micii tirani, — și numărul celor ce se întorc cu inimile lor spre studenți, ca luptători naționali, nu împotriva lor, — crește și se îndârjește întreit, decât dacă bietul subnotarăș era cuminte.

NOUȚĂȚI

DI Dr. A. Vlad împlinind Dumineca trecută 50 de ani de viață, — comitetul Partidului Național din loc, în frunte cu dl protopop Ienea, și numărul d-sale pretini și stimători, au organizat o manifestație de simpatie pentru dl Dr. A. Vlad, adunându-se la orele 2 d. am. în curtea „Ardeleana” și a hotelului „Central” și de acolo pornind în convolu mare la locuința celui sărbătorit. Reuniunea Meseriașilor români a eșit în corpore cu steagul în frunte, arătându-și de nou alipirea sa către partidul a cărui conducător aiei e dl Dr. Vlad. Au venit și solii de țărani din comunele vecine. Dl protopop Ienea a felicitat în cuvinte avântate pe Dr. Vlad, apoi țărânul fruntaș Popa din Beriu, la ce Dr. Vlad a mulțumit. — Seara a fost cină împreună în Central, luând parte foarte numeroși membri ai societății românești din loc. S-au spus vorbiri, cari toate dovedeau mai presus de toate un lucru: că Românii orăștieni sunt și azi, ca și în trecut, foarte buni români și rămân credincioși în covârșitoarea lor majoritate Partidului național, în care așazicând s'au născut și au crescut. E o trăsătură frumoasă a caracterului lor aceasta. Și ne bucură foarte, că Meseriașii noștri sunt printre cei dintâi stăruitori în această credință națională.

Incorporarea recruților din contingentul 1925 se începe la data de 2 Februarie 1925 și durează opt zile. Tot atunci au a se înfățișa toți amanații, rămași afară și toți câți au lipsit la recrutare, la Cercul de recrutare Orăștie, aducând cu sine fiecare tânăr hrana pe 3 zile și îmbrăcămintă.

Cor bănățan la T-Severin. Corul din Comloșul mare (Banat) stând din 40 persoane, sub conducerea priceputului conducător George Niccoară, a avut bunul gând să facă o călătorie de înfrățire la Turnu-Severin, în vechiul Regat. Au sosit acolo pe ziua de Botezul Domnului, și au fost primiți la gară de lume multă și aleasă, în frunte cu Pre-

fectul județului și slujbașii de la județ și de la oraș. S'a dat prânz sărbătoresc în cinstea lor. Seara corul oaspe a dat un prea reușit Concert pentru care a fost mult laudat.

Vrei să cunoști pe Manciuc?

Cumpăra-ți „Calendarul Național” pe 1925 și acolo îl vezi și pe el și pe câțiva studenți, din cei bătuți de el!

Alte două mari nenorociri de tren au avut loc săptămâna trecută: Sub trenul express (foarte repede) ce mergea de la Oradea-Mare spre București, s'a rupt o șină spre Sghișoara. Vre-o 4 vagoane s'au răsturnat și au sărit afară din șine. Au fost mulți răniți, dintre cari unii greu.

Alta a fost între Bărnova—Ciurea (lângă Iași). Un tren de povară ce a plecat de la Bărnova mergând câțiva kilometri tot pe deal în jos, a avut pedeca stricată și n'a putut împedeca, așa că a luat o la goană nebună, ca un express, la vale. În gara Ciurea s'a izbit de alt tren de povară care manevra în capul gării. Mașinile și vre-o 30 de vagoane s'au sfărâmat. Mai mulți frânari și mașiniști au fost rău răniți, unii omorâți.

Răscumpărare. Dl Simion Cărpinișan, din loc, își răscumpără felicitările de ziua numelui, dăruind 200 Lei pentru premiera a 2 elevi de la Liceul „A. Visicu”, și 100 Lei pentru premiera a 2 elevi ucenici.

Pentru d. primar al orașului.

1. Un cetitor din Orăștie al foilor noastre ne-a trimis zilele astea o scrisoare și în ea o bucată de piele de vită tineră, tăiată în abatorul orăștense, pe care e apăsă sigilul oficios al belitoarei, ca semn că vita s'a tăiat acolo sub control legal. Sigilul e un cerc, în mijloc cu scrisoarea: „SZÁSZVÁROS”.

Și cetitorul ne spune cu dreaptă supărare: „Vă trimit aceste dovadă a șovinismului maghiar din Orăștie, care și după 7 ani își îngăduie a folosi sigilul oficios pentru abatoriu (belitoare) cu „Szászváros” în loc de Orăștie, apăsându-l pe carnea pe care o pun în vânzare măcelarii. Matadorul acestei purtări este Gönczy, veterinarul orașului. Primăria noastră nu vede?”

2. Nainte cu vre-o câteva luni, câțiva domni profesori veniți de la alte Licee în treburi oficioase la noi, — ne-au zis, luându-ne peste picior: DVoastre sunteți marii Români de la Orăștie cea vestită, care și azi aveți pe străzi tăblițe cu numirea unguarească la locul întâi, nemişcați la al doilea și românească tocmai în coada?..

Am rămas mirat de întrebare, căci pe câteva străzi, aci mai în

Sicromali

pentru cei ce sufăr de tusă și flegmă.

Cuprinde în sine medicinile (leacurile) cele mai prețioase, recomandate de cel mai distins doctor.

Efect sigur. — Simți ușurarea îndată.

— SE CAPĂTĂ ÎN TOATE FARMACIILE —

Cere broșura gratuită (cărțică de cinste) de la: Laboratoriul Gea-Krayer din Timișoara Nr. 36 și vei ști cum să te porți la boala de (212) plămâni și la îmbolnăvirea fevilor de răsuflare. 6-6

În lina oraşului, sunt schimbate tăblişele vechi cu unele noi, numai româneşti. (Dar pe astea le-a pus de cinste unul ce s'a imbiat să facă tăblişele noi).

Am întreat şi noi la primărie, şi n-i s'a spus că: „da, n'avem bani ca să procurăm tăblişele noi... Sunt scumpe...”

Aducem aminte dlui primar, că acest răspuns ni l'a mai dat odată şi d. Andrae, fostul primar Sas, când a pus la primărie tăblişele cari arată unde ce oficiu este. Primarul sas, înţeles cu Ungurii, şi amândoi la fel voind să ne ţină pe noi şi limba noastră cât mai după nea, întreat de ce n'a scris şi româneşte cum era pactul între naţiunile acestui oraş, — pact pe care el l'au rupt atunci, — ne-a răspuns tot aşa: Fabricantul ne-a făcut preţul şi erau prea scumpe tăblişele în 3 limbi, de aceea le-am făcut numai în două...”

Rugăm pe d. primar de acum, să nu se pună tot pe punctul de vedere săsesc-unguresc, că — nu s'au bani la oraş pentru limba românească. Să ne ceară ajutorul şi vom face şi o colecţie între Românii de aici, ca să-l ajutăm pe săracul oraş Orăştie, a pune pe străzi tăblişele româneşti, pe care le-a pus chiar şi Sibiu cel săsesc şi Sebeşul şi alte oraşe de zece ori mai sărace ca Orăştia.

Nici pentru un sigil la belitoare n'a avut încă oraşul bani în 7 ani?

Se află la „Libertatea”:

„Care este Crima?” studiu strălucit scris de d-na avocat Henrieta Gavrilescu din Tg. Ocna, asupra nenorocirii dela Iaşi cu omorarea lui Mănciu. Preţul: franco recomandat 13 Lei.

— „Imnul Studenţesc” cel atât de căutat şi iubit azi, cu 1 Leu bucata. Cine vrea să-l meargă recomandat, adaugă peste preţul imnurilor cerute, 2 Lei taxa de recomandare.

Pentru abonaţi.

Cinstiţii noştri abonaţi sunt rugaţi a lua ştire, că numai numărul acesta şi cel viitor mai merge acelora, cari n'au înaintat plata pentru foale pe 1925. Apoi se opreşte.

— Cel-ce, după oprire văd că şi a lor e oprită deşi ei au trimis banii, — aşadar ar fi o greşală la mijloc, — sugaţi a ne veşti atunci îndată despre asta, arătând când şi cât au trimis? şi înaintând şi Adevărită postala primită când a trimis banii. — ca să aflăm urma banilor lor. Să nu lase luni de zile până ne scriu.

— Fiindcă chiar schimbăm cărţile abonaţilor, trecând pe toţi în cărţi noi, sub numeri noi, — rugăm pe cei ce ar vedea o greşală (ca de pildă le merg două foi, sub doi numeri) să nu primească exemplarul al 2-lea, ci scriind pe el: „Napoi la Orăştie”, să însemne şi aceea: „vin două foi”.

— Când trimiteţi bani, scrieţi macar în câteva cuvinte (câte în cap) pe dosul „Cuponului” dela stânga Mandatului, că pentru ce se trimit banii. Mulţi nu scriu nimic, trimit o scrisoare, aceea se perde şi stăm aci cu banii luni de zile fără să ştim ce să trimitem pentru el. Cât se poate — folosiţi cuponul, scriind pe el ca pentru ce se trimit banii.

Mulţumită.

Cu ocaziunea aranjării petreceri din presarea anului nou, aproape toate membrele S. F. R. au donat obiecte pentru tombolă, colectate de câteva Domnişoare din societatea rom. din loc. Asemenea ne-a dat preţiosul său concurs dl A. Damian, directorul liceului „A. Vlaicu”, precum şi câţiva elevi ai acestui liceu. — Le aducem pe această cale tuturor mulţumitele noastre, precum şi acelor doamni, cari au bin-voit a suprasolvi cu această ocaziune şi anume: V. Vlad lei 250, Dr. A. Vlad lei 200, N. Adrone lei 150, A. Balomiri lei 100, Nişu Branga, Rudlof, N. Opincar, Vict. Dr. Erdely, L. Heries, Dr. R. Dobo, Dr. V. Popu, A. Grădina, Ștef. A. B-sarab, I. Turdășan, A. Demian, Lupan, I. Moja și D. Jurca câte 50 lei. I. Clurdărescu, G. Cușuta, O. Suci și N. Nicoara câte 30 lei, D. Martin 25 lei, Dr. I. Solomon, Lct. Șerbănescu, Sloct Fulea, Lct. Medrea, S. Vlad, Albu, Locot Dăscălescu, I. Lăzăroi și V. Dicu câte 20 lei. Locot. Porumbiș, Locot Pop, Sloct. Gălașanu și G. Croca câte 10 lei, cap. Weber 5 lei.

Victoria Dr. Erdely
președ.

Din casa nici unui Român cărturar, bun patriot, să nu lipsească senzaționala carte, tradusă din franțuzetse de

Studentul ION I. MOTA:

Protocoloalele Înțelepților Sionului.

care descopăr lumii urlașul și fără păreche de vicleanul plan, după care cel mai înalt sfat al învățaților evrei de pe glob, conduc lucrarea de robire și ținare în robire economică, a tuturor popoarelor din lume, îndeosebi a celor creștine! Cătindu-o, multe lucruri pe cari azi nu le înțelegem, le înțelegi îngrozitori! A se cere la „Libertatea”, în Orăştie (jud. Hunedoare), trimițând înainte prețul ei, 35 Lei, pentru care se expediază franco-recomandat. Cu ramburs nu se trimite.

De închiriat, în ORĂȘTIE. O prăvălie cu locuință, pe stradă principală. Informațiuni în strada G. Barișiu, 9. (270) 1-1

O viie și o țelină de vânzare.

În hotarul Orăștiei este de vânzare o viie plantată, de jumătate jugăr, — și o țelină de circa un jugăr și jumătate. — Cel-ce voesc să achiziționeze aceste realități, să se adreseze la: **Dr. AUREL VLAD** (272) 1-3 în Orăștie.

Pistru și alunele

se pot îndepărta prin folosirea cremei și săpunului „VIOLA”. Se cumpără la Farmacia Weiss Timișoara 1 Piaș. Unirei Nr 23 (193 8 25)

Căsătorie! Un Fotograf vă dau, fără copii, de 44 ani, care dispune peste o avere de un milion Lei caută pentru căsătorie o femeie văduvă fără copii sau fată în etate dela 30-35 ani, — care se priceapă și la meseria de fotograf

Care nu se pricepe la meseria de fotograf atunci se cere să aibă și ea avere potrivit cu a lui. Poate fi și femeie din popor. Serisori și informații la Redacția foii, unde este depusă și o fotografie. (258) 2-2

„Grănițerul” institut de credit și economii, s. a. în Dobra.

CONVOACARE

Domniile acționari ai Institutului de credit și economii „Grănițerul”, ca societate pe acții, la virtutea § 11 din statute, se invită la **a XXVI-a adunare generală ordinară,** care se va ținea în Dobra la 12 Martie 1925, la 3 ore d. am., în localul Institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Deschiderea adunării generale; numirea notarului și a doi scrutaători, cari au să verifice și procesul verbal.
2. Raportul Consiliului de Administrație, Raportul comitetului de cenzori și darea absolutului.
3. Distribuția profitului net realizat cu finea anului.
4. Alegerea președintelui Institutului în senzul § 15 din statute.
5. Alegerea unui membru în Consiliul de Administrație.
6. Fixarea salariilor pentru membrii Consiliului de Administrație și a Comitetului de cenzori.
7. Propunerea Consiliului de Administrație referitor la sporirea capitalului societății.

P. T. acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, să binevoiescă a-și depune acțiunile, conform § 12 din statute, cel mult până în 11 Martie 1925, la casa societății, sau la casa altor institute, cari sunt membre la „Solidaritatea”.

Dobra, din ședința plenară a Direcțiunii și a Comitetului de cenzori, ținută la 22 Ianuarie 1925.

(264) 1-1

DIRECȚIUNEA

Raportul Comitetului de cenzori.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet în decursul anului 1924 ne-am prezentat în mai multe rânduri la Institutul nostru „Grănițerul”, și ținând secontări de casă și controlând registrele, ne-am convins că administrarea averii Institutului este corectă.

Cenzorând socotelile anuale, le-am aflat în consonanță cu cărțile purtate la Institut și exacte.

În astfel vă propunem: 1. Să aprobăm Bilanșul și Contul Profit și Pierdere, dând atât Consiliului de Administrație cât și Comitetului de cenzori, absolutul. — 2. Să primim propunerea Consiliului de Administrație referitoare la distribuția profitului net de Lei 100.406.11, la care și noi ne alăturăm.

Dobra, la 22 Ianuarie 1925.

Comitetul de cenzori al Institutului de credit și economii „Grănițerul”

Adrian Olariu m. p., președ. Ioșif Petrovicu m. p.
Dumitra Datca m. p. Solomon Giurcoane m. p. George Musteșiu m. p.

Casă de vânzare 1-3 (265)

În Orăștie, strada Cloș-a (Zăvoiu) Nr 18, — stând din 5 camere, bucătărie, pivniță, sură, grajd. Informații la: **Sergentul Achim Fodor** la Poliția de stat Medieș ori la: **Opreana Lazar**, Orăștie str. Cogălniceanu (Grădinar) Nr. 12.

De vânzare: (271) 1-3

O viie, de jumătate jugher, — și o țelină cu pomi, aflătoare în hotarul viilor, un șter de jugher de mare. — Informațiuni: Orăștie, str. Vlahuș (f. Poșta veche) Nr. 6. — Tot acolo găsește loc o bucdă-reasă cu plată bună.

Vânzătoare care știe

vorbi perfect românește și ungurește, se caută pentru secția de încălziminte (ghete) din prăvălia mea. — Plată fixă Postul e de ocupat la 1 sau 15 Februarie c. — Informațiuni în: (267) Prăvălia de pielărie 1-2 Rudolf KOOTZ, Orăștie.

Învățăcel. Primește un bățat

din casă bună ca învățăcel. Se cere să aibă cel puțin patru clase primare, să știe cel și scrie bine, isteț și ager. **Ioan Belea**, comerciant în Băița, (lângă Deva). (257) 2-3

OFTICOȘI OFTICOȘI

BOLNAVI DE PIEPT ASMATICI SCROFULOȘI
BOLNAVI DE PLĂMÂNI ANEMICI SĂRACI DE SÂNGE

Își așă mult dorita agrare și vindecare a boalelor lor, prin: **SIRUPUL DE FIERVAR VERTES**

Aceasta s'a adevărit deja splendid la sute de mii de bolnavi, și de aceea cel mai distins prof. și medic îl recomandă și-l aplică ca mijlocul cel mai eficace la boalele amintite mai sus, precum și la tuse măgărească, scurpare de sânge, rahitis boală engleză, silibiciume, boale femeiești, precum și la stări de silibiciume și de oboseală de tot felul. — Din cauza gustului și mirosului său plăcut îl iau bucuros și persoanele cele mai delicate, chiar și copii. — 4 sticle, trebuincioase la o cură, 300 Lei franco, după trimiterea înainte prin post, dela **L. VERTES** farmacia mare la „Vulturul” din Lugoj nr. 33.

Beția patima aceasta urcicioasă s'a vindecat în cazuri acenemărate prin remediul contra beției. Fiind fără gust, se poate da pătimășului fără știrca sa. Mii și mii de scrisori de recunoștință. La comandă se pregătește și proaspăt, după prescrierea medicului. — 2 doze, cât trebur de obicei la o cură, 260 Lei.

Boale de stomac de tot felul, ca: lipsă de apetit mistăirea rea, catarul de stomac, acroală, greață și vomarea, cărcei de stomac și peste tot toate greutățile și silibiciumele stomacului, se înlă ură repede și singur prin **ESENȚA DE STOMAC A FARMACIEI VERTES**. 4 sticle 360 Lei franco. (167) 7-

L. VERTES, farmacia mare la „Vulturul” din Lugoj nr. 33